

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.6.2001
KOM(2001) 326 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Genopbygning af torske- og kulmulebestande i EU-farvande og tilstødende farvande

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Inledning	3
2.	Formål med genopretningsplanerne	4
3.	Allerede trufne foranstaltninger	6
4.	Udarbejdelse af de fuldstændige genopretningsplaner	6
4.1.	Fastsættelse af TAC'er	7
4.2.	Indsatsbegrænsning	7
4.2.1.	Behovet for indsatsbegrænsning	7
4.2.2.	Indsatsbegrænsningsmuligheder	9
4.3.	Tekniske foranstaltninger	10
4.3.1.	Forbedret selektivitet i fiskeredskeer.....	10
4.3.2.	Lukkede eller kontrollerede områder	11
4.4.	Skærpede kontrolforanstaltninger	11
4.5.	Muligheder for hurtig indgriben.....	12
5.	Ledsageforanstaltninger.....	13
5.1.	Fremme af relevant forskning	13
5.1.1.	Oplysninger om bestandes udbredelse, fangstsammensætning, gydepladser og ungfiskområder	13
5.1.2.	Forbedret selektivitet i fiskeredskeer.....	13
5.1.3.	Fastlæggelse af biologiske referencepunkter for genopretningsplanerne.....	13
5.2.	Markedsforanstaltninger	13
5.3.	Strukturledsageforanstaltninger	14
6.	Næste skridt	14

1. INLEDNING

På rådsmødet (fiskeriministre) den 14.-15. december 2000 udtrykte Rådet og Kommissionen bekymring over, at situationen var meget kritisk for torskbestandene i Nordsøen og vest for Skotland og for nordlig kulmule, og der var enighed om, at der ud over TAC-nedsættelserne for 2001 så hurtigt som muligt måtte træffes længerevarende bevarelsesforanstaltninger som led i flerårige genopretningsplaner med en løbetid på mindst fem år. Rådet henstillede til Kommissionen, at den inden midten af maj 2001 fremlagde forslag til flerårige genopretningsplaner for de relevante bestande.

I denne meddelelse redegøres der for, hvad man tilstræber med de vigtigste instrumenter i genopretningsplanerne. Meddelelsen opsummerer desuden de bevarelsesforanstaltninger, der allerede er iværksat, eller som snart vil blive truffet. Endelig skitseres det i meddelelsen, hvilken strategi Kommissionen agter at følge, når det gælder udarbejdelsen af formelle forslag, der vil blive fremsat inden udgangen af 2001, efter at den har modtaget den seneste videnskabelige rådgivning. Det er meningen, at meddelelsen skal danne grundlag for tekniske drøftelser med medlemsstaterne og fiskerierhvervet i de kommende måneder. De vanskelige beslutninger, som man ikke kommer uden om at træffe i denne situation, er et tydeligt eksempel på de mere generelle problemer, som den fælles fiskeripolitik står over for, og som er påpeget i Kommissionens grønbog om den fælles fiskeripolitiks fremtid¹. De genopretningsforanstaltninger, der foreslås for torsk og kulmule, kan betragtes som en prøveballon for de muligheder, der er omhandlet i grønbogen.

Kommissionens forslag til TAC'er, som skulle bringe fiskeridødeligheden ned for både torsk og kulmule, fandt i mange år ikke genklang i Rådet. Man måtte indgå kompromiser, hvor man ikke fulgte den videnskabelige rådgivning og fastsatte højere TAC'er end tilrådet. I de senere år har Rådet, navnlig for torsk, godkendt TAC'er, der skulle bringe fiskeridødeligheden ned, men hvad angår kulmule har der været modstand mod at godkende sådanne TAC'er. Desuden lykkedes det ikke, da man omarbejdede forordningen om tekniske foranstaltninger (Rådets forordning (EF) nr. 850/98²), at opnå tilstrækkelig selektivitetsforbedring i de redskaber, der anvendes til fiskeri efter disse arter. Medlemsstaterne har været utilbøjelige til at acceptere direkte begrænsning af fiskeriindsatsen i fornødent omfang til at opnå den nødvendige formindskelse af fiskeritrykket (strengt taget fiskeridødeligheden). Der er også mistanke om, at der fortsat landes "sorte fisk"³.

Kort sagt er fiskeritrykket på sådanne bestande for højt, og der fanges for mange mindre ungfisk med deraf følgende stor genudsætning. Begge disse faktorer har resulteret i, at mængden af voksne fisk er eroderet (gydebiomasse) i en sådan grad, at der er stor sandsynlighed for, at bestandene ikke længere kan genopbygge sig selv ved formering. De vil ikke være bæredygtige, hvis man bliver ved med at udøve et sådant fiskeritryk og fange så store mængder ungfisk. Bestandene er i en kritisk tilstand, og der er derfor et presserende behov for genopbygningsplaner.

¹ KOM(2001) 135 endelig (20.3.2001).

² EFT L 125 af 24.4.1998, s. 1.

³ Udtrykket "sorte fisk" refererer til landinger af fisk ud over de fastsatte kvoter. Sådanne fisk registreres enten slet ikke, eller også registreres de som landinger af fisk fra en anden bestand og/eller et andet geografisk område end bestanden eller området, de kommer fra.

Ud fra et rent biologisk synspunkt er den bedste metode til hurtig genopbygning af torske- og kulmulebestanden fuldstændigt at lukke - sandsynligvis i en årrække - alle fiskerier, hvor der er risiko for at fange fisk af de berørte arter.

Torsk og kulmule tages imidlertid i blandet fiskeri, hvori der fanges mange andre arter samtidigt hver gang fiskeredskaberne anvendes. Hvis man lukker fiskeriet efter torsk og/eller kulmule, indebærer det således, at man også lukker fiskeriet efter mange andre arter, herunder kuller, hvilling, jomfruhummer, rødspætte, tunge, havtaske, glashvarre m.fl. En sådan løsning ville få enorme sociale og økonomiske konsekvenser, og derfor må man søge andre veje til at formindske fiskeritrykket på torsk og kulmule, samtidig med at man i størst muligt omfang opretholder fiskeriet efter andre arter. Det må erkendes, at alle andre tænkelige løsninger end lukning langt fra er perfekte, idet de vil medføre, at der fortsat fanges arter, som ideelt set burde beskyttes fuldstændigt. Derfor vil den fornødne genopretningsperiode uundgåeligt også blive længere end ved en biologisk optimal løsning. Det er ensbetydende med, at vi accepterer, at vi udsætter torske- og kulmulebestandene for forøget risiko mod til gengæld at opretholde fangsterne af de øvrige arter.

I genopretningsplanerne vil der blive taget hensyn til behovet for en økosystem-baseret tilgang til fiskeriforvaltning som omhandlet i Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet - "Omrids af en strategi til integration af miljøbeskyttelseshensyn i den fælles fiskeripolitik" (KOM(2001) 143). Fx vil en nedbringelse af fiskeriindsatsen og oprettelse af lukkede områder bidrage til at reducere fiskeriets indvirkning på ikke-målarter og havmiljøet.

Genopretningsplanerne vil ligeledes tage hensyn til EU's internationale forpligtelser og navnlig være i tråd med FAO's adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri og 1997-konklusionerne fra midtvejsministerkonferencen til opfølgning af Nordsøkonferencen, herunder anvendelsen af forsigtighedsprincippet.

2. FORMÅL MED GENOPRETNINGSPLANERNE

Formålet med genopretningsplanerne er at få bragt gydebiomassen op på det niveau, der efter videnskabsfolkenes vurdering er nødvendigt for at opnå stor sandsynlighed for, at bestandene kan genopbygges. De foranstaltninger, der påtænkes i genopretningsplanerne for torsk og kulmule, bør baseres på ensartede kriterier.

Den eneste metode, som de ansvarlige for fiskeriforvaltningen kan anvende til at nå dette mål, er at moderere fiskernes aktiviteter på en sådan måde, at fiskeridødeligheden for torsk og/eller kulmule reduceres betydeligt. I genopretningsplanernes løbetid må fiskeridødeligheden for voksne fisk bringes langt ned under den nuværende meget høje dødelighed. Da biomassen af voksne fisk for øjeblikket ikke er ret stor, vil det uundgåeligt medføre lave TAC'er for torsk og kulmule i flere år.

Det er desuden umuligt at bringe fiskeridødeligheden for torsk og kulmule ned, medmindre det erkendes, at fiskeridødeligheden også må bringes ned for arter, der fanges sammen med torsk/kulmule. Det drejer sig bl.a. om kuller, hvilling, jomfruhummer, rødspætte, tunge, havtaske, glashvarre. Hvis man forsøger at opretholde det aktuelle fiskeritryk på disse arter, vil det uvægerligt gøre det umuligt at opnå den planlagte reduktion af fiskeritrykket på torsk og kulmule. Flere af ovennævnte bestande er allerede i en dårlig forfatning eller ved at komme i en kritisk situation, så det er under alle omstændigheder nødvendigt at bringe fiskeridødeligheden for disse bestande væsentligt ned.

Det kan derfor forventes, at Kommissionen for disse arter bl.a. vil foreslå TAC'er, der tilgodeser den formindskelse af fiskeritrykket, der er nødvendig ifølge den videnskabelige rådgivning.

På grund af den nuværende ringe selektivitet vil man selv med reducerede TAC'er fortsat få betydelige fangster af ungfisk, og det er jo i sidste ende disse ungfisk, som genopretningen af bestandene afhænger af. Ud over den generelle nedbringelse af fiskeridødeligheden må overlevelseshraten for ungfisk forbedres gennem større selektivitet. Herved kan man sikre, at flere ungfisk overlever fra år til år, end det ellers ville have været tilfældet. Akkumuleringen af det øgede antal fisk, der overlever, og dermed af den øgede vægt, i den periode, hvor genopretningsplanen løber, vil resultere i, at biomassen, herunder gydebiomassen, kommer op på det nødvendige niveau.

Under disse omstændigheder må man derfor have fastslået, hvor stor en gydebiomasse der skal til, for at man med stor sandsynlighed kan sige, at bestandenes genopbygning ikke er i fare.

ICES har for nylig foreslået forsigtighedsreferencepunkter for mange fiskebestande, bl.a. torsk og kulmule. For torsk i Nordsøen har EU og Norge implicit accepteret ICES' forslag. For torsk andre steder og for kulmule har Kommissionen i de seneste år fulgt ICES' henstillinger, når den har udarbejdet sine forslag til TAC'er og kvoter. De forsigtighedsbiomasseværdier (Bpa), som ICES har foreslået, kunne vedtages som mål for genopretningsplanerne. Det drejer sig om følgende værdier:

torsk i Nordsøen – 150 000 t (som der også henvises til i EU's aftale med Norge)

torsk vest for Skotland - 22 000 t

torsk i Det Irske Hav – 10 000 t

nordlig kulmule – 165 000 t.

Hvor meget fiskeridødeligheden skal bringes ned, for at bestandene kan genopbygges, afhænger af arternes biologiske egenskaber og af, hvor hurtigt og med hvor stor sikkerhed man ønsker bestandene genoprettet. Efter Kommissionen mening skal fiskeridødeligheden bringes ned på et niveau, der er markant lavere end det, ICES har foreslået som bæredygtigt på lang sigt, hvis man vil have stor sikkerhed for, at bestandene kan genoprettes inden for en rimelig tid.

Ifølge oplysninger fra ICES om nordsøtorsken er der - hvis fiskeridødeligheden bringes ned med 50% i forhold til fiskeridødeligheden i 1997-1999 og holdes nede på dette lavere niveau i fem år - stor sandsynlighed for, at gydebiomassen vil være vokset til mindst 150 000 t ved udløbet af denne periode.

Der bør anvendes samme fremgangsmåde for hver af de øvrige bestande, der er fastsat genoprettelsesplaner for. I så fald kunne fiskeridødeligheden i genopretningsplanen fastsættes til:

torsk i Nordsøen: ca. 0,45 mod 0,65 i EU-aftalen med Norge

torsk vest for Skotland: ca. 0,35 som fremført af ICES

torsk i Det Irske Hav: ca. 0,50 som fremført af ICES

nordlig kulmule: ca. 0,15.

ICES har imidlertid ikke givet tilstrækkeligt mange detaljerede oplysninger om visse af disse bestande, og der foreligger for øjeblikket ingen formel videnskabelig rådgivning om, hvilke betingelser der skal overholdes under genopretningsplanerne.

I de kommende måneder vil Kommissionen arrangere relevante møder med videnskabsfolk, både via Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF), så den kan få den fornødne rådgivning. Hvad angår nordsøtorsken, skal der indgås en aftale med Norge om genopretningsforanstaltningerne.

3. ALLEREDE TRUFNE FORANSTALTNINGER

Rådet vedtog i december 2000 markant nedsatte TAC'er for 2001 for torsk og kulmule og moderate nedsættelser for tilknyttede arter. Med undtagelse af nordsøtorsken, som der er aftalt TAC'er for med Norge, blev der fastsat højere TAC'er end foreslået af Kommissionen.

Kommissionen noterer sig, at selv i en sådan krisesituation kunne medlemsstaterne ikke blive enige om foranstaltninger, der var mere i tråd med den videnskabelige rådgivning.

Under anvendelse af nødbeføjelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 3760/92 og (EØF) 850/98 vil Kommissionen inden længe træffe yderligere foranstaltninger til genopbygning af torske- og kulmulebestandene. I korthed drejer det sig om at oprette lukkede eller kontrollerede områder for at beskytte voksne torsk og kulmuleungfisk og om at forbedre selektiviteten i fiskeredskaber, der anvendes til fiskeri efter torsk og kulmule.

Under ovennævnte lovgivning er der indført særordninger, for at fiskeriet kan fortsætte, navnlig i de tilfælde, hvor et forbud mod diverse fiskeriaktiviteter ville få vidtrækkende skadelige sociale og økonomiske konsekvenser for flåder bestående af små fartøjer med begrænset geografisk rækkevidde. Sådanne særordninger gør dog, at foranstaltningernes virkning nedsættes, og at genopbygningen forsinkes. Rådet får mulighed for at tage allerede trufne beslutninger om særordninger op til fornyet overvejelse og om nødvendigt at ændre dem på basis af Kommissionens forslag til fuldstændige genopretningsplaner.

Når der indføres særordninger for visse typer fiskeri, kommer man ikke uden om også at indføre observatørordninger, så der kan indsamles oplysninger om de mængder torsk og kuller, som fanges af de fartøjer, som nyder godt af særordningerne.

Fiskerierhvervet er blevet taget fuldt med på råd under hele processen. Kommissionen agter at forstærke denne praksis under den videre udarbejdelse af genopretningsplaner.

Eftersom hasteforanstaltninger udløber seks måneder efter ikrafttrædelsen, tager Kommissionen dem op til revision og foreslår en plan for genopretning på lang sigt.

4. UDARBEJDELSE AF DE FULDSTÆNDIGE GENOPRETNINGSPLANER

Efter samråd på basis af denne meddelelse og modtagelse af den seneste videnskabelige rådgivning agter Kommissionen mod slutningen af året at forelægge forslag til radsforordninger om fuldstændige genopretningsplaner for torsk og kulmule. I den fuldstændige genopretningsplan er det nødvendigt at anvende en lang række

forvaltningsværktøjer og finde den rette balance mellem dem. Man håber, at disse forslag vil blive vedtaget i foråret 2002 og anvendt fra sommeren 2002.

Kommissionen mener, at det er nødvendigt at kombinere flere forvaltningsaktioner for at nedbringe fiskeridødeligheden for alle aldersgrupper:

- fastsættelse af TAC'er i nøje overensstemmelse med fiskeridødelighedsmålet i genopretningsplanen
- indsatsbegrænsninger
- tekniske foranstaltninger
- skærpet kontrol og håndhævelse.

I lyset af erfaringerne mener Kommissionen, at de tekniske foranstaltninger sandsynligvis kun kommer til at spille en mindre rolle, og at størstedelen af den tilstræbte formindskelse af fiskeridødeligheden må opnås ved TAC-nedsættelser og indsatsbegrænsning.

4.1. Fastsættelse af TAC'er

Det ligger implicit i den fremgangsmåde, der er skitseret under punkt 2, at man hvert år i genopretningsperioden må fastsætte TAC'er i overensstemmelse med den forudfastsatte fiskeridødelighed. Der er ingen garanti for, at disse TAC'er end kan forblive på det allerede nu lave niveau, eller at der ikke bliver endda måske betydelige udsving fra år til år på grund af svingende og uforudsigelig rekruttering. Hvis man forsøger at begrænse udsvingene i TAC fra år til år, betyder det, at man ikke længere overholder den fastsatte fiskeridødelighed. Hvis en TAC fastsættes lavere end nødvendigt i forhold til den forudfastsatte fiskeridødelighed, fremskyndes genopretningsprocessen, mens genopretningsprocessen forsinkes, hvis den fastsættes højere.

Det bør understreges, at der ikke er nogen garanti for, at bestandene vil være genopbygget i løbet af fx fem år, selv om fiskeridødeligheden bringes markant ned. Hvis rekrutteringen i bestandene fx falder i den pågældende periode, vil det ikke være muligt at genopbygge bestandene i tilstrækkelig grad, og genopbygningsperioden må forlænges.

Som det fremgår af ovenstående kan man ikke opretholde flådernes nuværende fiskeriindsats, hvad angår torsk og kulmule og tilknyttede arter, idet indsatsen må begrænses markant.

4.2. Indsatsbegrænsning

4.2.1. Behovet for indsatsbegrænsning

Der er tre grunde til, at der skal indgå fiskeriindsatsbegrænsning i genopretningsplanerne for torsk og kulmule.

For det første er der simpelthen ikke nok fisk i havet til at bære den nuværende fiskeriindsats. De fleste demersale arter viser klare tegn på overfiskning, og situationen, som den er i dag, er ikke holdbar. For øjeblikket bliver kun tre nordsøtorsk ud af ti fire år gamle, og hvert år opfiskes der ca. 60% af biomassen.

Enhver forskydning og fiskeriindsatsen som følge af begrænsningen af torske- og kulmulefiskeriet vil sandsynligvis forværre situationen for allerede truede bestande. Nyligt fremkomne oplysninger viser, at flere bestande risikerer at komme i den samme kritiske situation i den nærmeste fremtid.

For det andet må der, som allerede anført, fastsættes markant lavere fiskeridødelighed for torsk og kulmule (og også lavere fiskeridødelighed for andre arter) i en række år. Dette medfører så igen lavere TAC'er. TAC'er og kvoter er en langt fra perfekt måde at sikre en bestemt fiskeridødelighed i blandede fiskerier på (de begrænser landingerne og ikke fangsterne, har ingen indvirkning på genudsætning og kontrolleres under alle omstændigheder ikke altid effektivt), og derfor må fiskeriindsatsen for flåder, der fisker efter torsk og kulmule og tilknyttede arter i langt højere bringes ned på et niveau, der er foreneligt med den tilstræbte udnyttelse af de pågældende bestande. At lade fiskeriindsatsen være uændret ville være det samme som at dømme genopretningsplanerne til med meget stor sandsynlighed at mislykkes.

For det tredje vil det være nødvendigt at kompensere for mangler ved de tekniske foranstaltninger for at forbedre selektiviteten eller på anden måde formindske fiskeritrykket på de pågældende bestande.

Den reduktion af fiskeridødeligheden, der er nødvendig for, at torske- og kulmulebestanden kan genoprettes, kan ikke opnås udelukkende gennem tekniske foranstaltninger. Hvis man anvendte en meget stor maskestørrelse i alle relevante fiskerier for at beskytte torske- og kulmuleungfisk, ville man måske nok kunne genopbygge torske- og kulmulebestandene uden at ændre den nuværende fiskeriindsats, men det ville også være enden på fiskeri efter en lang række andre arter end torsk og kulmule. På grund af de mange blandede fiskerier i de områder, hvor der lever torsk og kulmule, og de sociale og økonomiske konsekvenser af fangsttab ved anvendelse af større maskestørrelse, er man nødt til at træffe en række ikke-optimale foranstaltninger for torsk og/eller kulmule. I så fald bliver det nødvendigt med yderligere reduktion af fiskeriindsatsen, og jo mindre effektiv de tekniske foranstaltninger er, desto mere må fiskeriindsatsen reduceres.

Fx ville vedtagelsen af en maskestørrelse på 120 mm for det meste af fiskeriet efter demersale arter i Nordsøen - med en række undtagelser gældende indtil den 31. december 2002 - som er udgangspunktet for de nuværende drøftelser med Norge, give et "underskud" på ca. 80% i forhold til den bevarelsesgevinst, der er nødvendig for at bringe bestanden inden for sikre grænser. Med andre ord vil de tekniske foranstaltninger kun i relativt beskedent omfang bidrage til genopretning i det mindst på kort sigt, og det store bidrag må komme fra indsatsbegrænsning.

Det kan foruden den tilstræbte forøgelse af maskestørrelsen for torskefiskeri blive nødvendigt at reducere den samlede fiskeriindsats med 40-50% i forhold til nu. Det kan blive nødvendigt med en reduktion af samme størrelsesorden for kulmule.

4.2.2. *Indsatsbegrænsningsmuligheder*

Fiskeriindsatsen kan reduceres på to måder: ved at reducere den tid, som den eksisterende flåde fisker i (gennem en havdagsordning), eller ved permanent at reducere flådens fiskerikapacitet (oplægning). I praksis bliver det sandsynligvis nødvendigt at kombinere begge metoder.

Der er ulemper ved havdagsordninger. De er vanskelige at håndhæve, især når det drejer sig om mange fartøjer. Fiskere er ikke meget for "vilkårlig" begrænsning af deres aktiviteter. Hvis der ydes offentlig støtte til sådanne ordninger, har de tendens til at blive langt dyrere end oplægning⁴. Frem for alt er sådanne ordninger ikke med til at reducere fiskeriindsatsen permanent. Hvis genopretningsprocessen er langsom, som det er tilfældet for torsk og kulmule, udgør de ikke en bæredygtig økonomisk mulighed, hverken for fiskerne, hvis aktiver ikke udnyttes fuldt ud, eller for medlemslandene, som kan komme til at bruge store summer på støtte, uden at de opnår resultater på lang sigt.

Ved oplægning griber man derimod fat om nældens rod, som jo er problemet med den for store fiskeriindsats, og dette problem vil jo skulle løses før eller siden. Oplægning vil varigt forbedre situationen for de tilbageblevne fartøjer i flåden, og en sådan ordning er både billigere og lettere at gennemføre og kontrollere end midlertidigt ophør.

Kommissionens analyse viser, at den fornødne begrænsning af fiskeriindsatsen med henblik på genopretning af torske- og kulmulebestandene sandsynligvis vil blive både markant og permanent. EU's strategi for begrænsning af fiskeriindsatsen bør derfor i denne situation bygge udelukkende på oplægning. Måske bør man gøre oplægning mere attraktiv for fartøjsejerne. Kommissionen er ved at revidere EU-støttesatserne for oplægning og sammenholder dem med markedspriserne for brugte fartøjer. For at tilskynde fartøjsejerne til hurtigt at træffe beslutning om udtagning af kapacitet ville det måske være en god idé - inden for de eksisterende budgetmæssige grænser - at tilbyde en høj præmie for hurtig oplægning (ved fx at forhøje præmien med, lad os sige 30% i det første år, genopretningsplanen løber, og 20% i det andet år).

Selv om støtten forhøjes, vil der dog gå en rum tid, inden virkningen af den frivillige oplægning rigtigt slår igennem. For at opnå en umiddelbar begrænsning af fiskeriindsatsen vil det være nødvendigt ved hjælp af en havdagsordning at begrænse den samlede fiskeriindsats for hver fiskerflådetype, der fisker efter torsk og kulmule. Den samlede fiskeriindsats fordeles så på de pågældende nationale flåder efter deres respektive bidrag til den samlede fiskeridødelighed for bestanden omfattet af genopretningsplanen. For hvert fartøj, der så oplægges, får den pågældende nationale flåde derpå tildelt mere fisketid. Medlemsstaterne kan selv frit bestemme, hvilke gennemførelsesbestemmelser der skal gælde for havdagsordningen, og hvordan fiskedagene skal fordeles mellem fartøjerne.

En strategi baseret på begrænsning af fiskeriindsatsen vil aldrig være mere pålidelig end de data om fiskeriindsatsen, den bygger på. Kommissionen anmoder medlemsstaterne om at stille alle relevante data til rådighed for den. I mangel af

4

Baseret på den kompensation, der blev ydet til spanske fiskere i 2000, fordi fiskeriaftalen med Marokko ikke blev forlænget, koster det ca. 1 500 € pr. fartøj pr. dag i kompensation for indstilling af fiskeriet. Dette kan sammenlignes med udgifterne til oplægning af et fartøj af gennemsnitsstørrelse og -alder, som ifølge oplysningerne i fartøjsfortegnelsen er ca. 73 BT og 26 years. For et sådant fartøj ville der blive ydet en præmie for endeligt ophør på ca. 320 000 € svarende til kompensationen for 213 dages inaktivitet. Hvis vi antager, at genopretningsplanerne kræver en 50% aktivitetsnedsættelse, og at et normalt fangstår er på ca. 240 dage, svarer det til en nedsættelse til 120 fiskedage pr. fartøj, og så ville det beløb, der blev ydet i kompensation til alle de fartøjer, der var omfattet af en aktivitetsnedsættelse på 50% i ét år, være stort nok til, at man definitivt kunne oplægge 50% af disse fartøjer.

pålidelige data vil Kommissionen være nødsaget til vilkårligt at skønne, hvor mange havdage de pågældende flåder har haft.

Det vil være op til hver medlemsstat under overholdelse af EU-bestemmelserne at afgøre, om - og i givet fald i hvilket omfang - de ønsker at yde støtte til deres flåder som kompensation for havdagsbegrænsningerne. Som antydnet ovenfor kan man forvente, at det bliver en dyr løsning på grund af det store antal fartøjer, det drejer sig om. På grund af behovet for en permanent begrænsning af fiskeriindsatsen for flåder, der bidrager til fangsten af torsk og kulmule, kan det måske være en god idé at fastsætte tidsfrister for EU-bidrag til sådan støtte, der er mere restriktive end de nugældende i artikel 16, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EF) nr. 2792/99.

4.3. Tekniske foranstaltninger

Der er sket visse fremskridt med hensyn til forbedring af de tekniske foranstaltninger for både torsk og kulmule og dermed i mange tilfælde også for en lang række andre demersale arter. Ifølge de seneste oplysninger fra videnskabeligt hold fremgår det dog, at man gennem tekniske foranstaltninger for nordsøtorsken højst kan opnå ca. 20% af den nødvendige bevarelsesforbedring. Resten af forbedringen må opnås ved at formindske fiskeridødeligheden. Hvad angår kulmule, har man endnu ikke vurderet, hvor stor en virkning tekniske foranstaltninger kan forventes at få, men det er sandsynligt, at virkningen bliver endnu mindre end for torsk.

Der bør træffes yderligere tekniske foranstaltninger til forbedring af selektiviteten, og man vil foreslå sådanne foranstaltninger i lyset af yderligere videnskabelig rådgivning.

4.3.1. Forbedret selektivitet i fiskeredskeer

De bestemmelser, der allerede er fastsat (eller som fastsættes inden længe) i form af kommissionsforanstaltninger bygger på den aktuelle, begrænsede viden om selektivitet. Bestemmelserne mangler i visse tilfælde fortsat at bevise deres effektivitet, og det kan vise sig nødvendigt at tilstræbe endnu større selektivitet. Det er usandsynligt, at virkningen af de for nyligt trufne foranstaltninger vedrørende fiskeridødelighed vil kunne vurderes ordentligt, før de har været anvendt i mindst to år. Kommissionen er også opmærksom på, at der for øjeblikket gennemføres videnskabelige undersøgelser af selektiviteten i fiskeredskeer til kulmulefiskeri, og at man bør fremme yderligere bestræbelser i den retning.

Kommissionen agter derfor at fremlægge yderligere forslag om forbedret selektivitet i alle redsker i lyset af nye videnskabelige oplysninger, der måtte komme frem, mens genopretningsplanen løber. Der kan her eventuelt blive tale om yderligere forøgelse af den generelle maskestørrelse fra de 120 mm, der nu er foreslået for skovltrawl i Nordsøen.

På kort sigt vil de fornødne bestemmelser til fremme af selektiviteten i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning blive fastsat og opretholdt via kommissionsforordninger på basis af artikel 45 i forordning (EF) nr. 850/98. Når Kommissionen fremsætter sine forslag til den fuldstændige genopretningsplan, fremsætter den i form af et forslag til rådsforordning også forslag til konsolidering af de tidligere fastsatte bestemmelser, evt. med ændringer og tilføjelser som følge af ny

videnskabelig rådgivning. Det vil navnlig give Rådet mulighed for at revurdere omfanget og varigheden af de særordninger, der skal indføres for særlige fiskerier.

4.3.2. Lukkede eller kontrollerede områder

Kommissionen udelukker ikke, at den vil bevare de områder, der blev oprettet i forbindelse med hasteforanstaltningerne. Det område, man i 2000 afgrænsede for at beskytte torsk i Det Irske Hav, er blevet ændret, og det opretholdes i 2001. Hvis kulmuleungfisk skal beskyttes effektivt, kommer man ikke uden om, at de for øjeblikket afgrænsede områder må opretholdes, idet der dog evt. kan blive tale om at ændre og/eller udvide dem, alt efter hvilke resultater observatørordningerne giver.

Det bør overvejes yderligere, om man skal opretholde de lukkede områder for at beskytte torsk i Nordsøen og vest for Skotland, navnlig hvis der kan fremskaffes oplysninger om gydepladser og gydeperioder for torsk i disse områder.

4.4. Skærpede kontrolforanstaltninger

Der er ingen garanti for, at genopretningsplanerne bliver en succes, så længe der landes "sorte fisk", og foranstaltningerne til forbedret selektivitet ignoreres. Hvis bevarelsesforanstaltningerne til begrænsning af fangsterne, navnlig af ungfisk, ikke overholdes, er det eneste alternativ at indføre meget drastiske foranstaltninger med mulighed for kontrol såsom fuldstændigt at lukke store havområder eller at holde fartøjerne i havn.

Det vigtigste er, at det sikres, at den eksisterende lovgivning gennemføres. Fiskeriet og de myndigheder, der er ansvarlige for fiskerikontrol, bør arbejde tæt sammen for at fremme overholdelsen af bevarelsesforanstaltningerne.

De nationale myndigheder, der er de hovedansvarlige for, at fiskeribestemmelserne håndhæves, må koncentrere deres indsats først og fremmest om bestande, som der er lavet genopretningsplaner for. Det er vigtigt, at genopretningsforanstaltningerne håndhæves overalt i EU. Med henblik herpå vil Kommissionen tilskynde til samarbejde mellem alle berørte myndigheder. Gennemførelsen af hasteforanstaltningerne i Nordsøen er et godt eksempel. De myndigheder, der er ansvarlige for disse hasteforanstaltninger for nordsøtorsken, har allerede etableret et nært samarbejde, bl.a. ved at dele kontrol- og overvågningsmateriel. Der er også blevet udvekslet fiskeriinspektører.

Af hensyn til gennemsigtigheden i gennemførelsen af genopretningsplanerne agter Kommissionen i overensstemmelse med artikel 34c i forordning (EØF) nr. 2847/93 at vedtage specifikke kontrolprogrammer, hvori der opstilles prioriteter og referenceværdier for den kontrol og overvågning, som kontrolmyndighederne foretager af alle relevante aktiviteter, herunder markedsføring og transport. Gennemførelsen af de specifikke kontrolprogrammer vil blive overvåget af Kommissionens fiskeriinspektører. Af hensyn til gennemsigtigheden vil Kommissionen også opfordre nationale fiskeriinspektører fra andre medlemsstater til at ledsage Kommissionens fiskeriinspektører.

Kommissionen agter endvidere at rådføre sig med fiskeriet om mulighederne for at kontrollere sådanne foranstaltninger. Hver enkelt foranstaltning, der skal indgå i genopretningsplanerne, skal vurderes på grundlag af de kontrolmuligheder, de

nugældende bestemmelser giver, og der må så i fornødent omfang træffes yderligere kontrolforanstaltninger.

Visse bestemmelser, der indgår i hasteforanstaltningerne for kulmule, såsom udpegning af havne, forhåndsmeddelelse om landingsmængde og vejning af landingsmængde må opretholdes i genopretningsplanerne. Med hensyn til torsk i Nordsøen har de involverede medlemsstater benyttet sig af muligheden for at vedtage sådanne ordninger på nationalt plan.

Indsatsbegrænsningen kan gennemføres på basis af allerede eksisterende kontrolforanstaltninger såsom særlige fiskerilicenser og FOS (satellitbaseret fartsovervågningssystem). Med henblik herpå må FOS udvides til også at gælde for mindre fartøjer.

Ved at anbringe observatører om bord på et vist minimumsantal fiskerfartøjer, der har fået bevilget undtagelser, gør man kontrollen mere gennemsigtig, fordi man så får en uafhængig informationskilde. De evalueringsrapporter, der skal udarbejdes på basis af oplysninger fra observatørerne, vil blive alment tilgængelige.

Kommissionen har for nylig forelagt Rådet et forslag, som giver Kommissionen bemyndigelse til at standse enhver form for fiskeri, der kan give fangster, herunder også bifangster, af torsk og kulmule, når en medlemsstat har opbrugt den kvote, den har fået tildelt, for disse arter.⁵ Som det er nu, kan Kommissionen kunne forbyde landing af de pågældende arter. Erfaringerne viser dog, at fiskeri, hvori der tages torsk og kulmule som bifangst, vil fortsætte, men at torsk og kulmule vil blive genudsat. De nuværende fiskeristop har derfor kun begrænset indvirkning på fiskeridødeligheden. Formålet med Kommissionens forslag er at sikre, at alle fiskerier, der kan formodes at bringe genopbygningen af torske- og kulmulebestandene i alvorlig fare, lukkes, når kvoterne for disse arter er opbrugt.

4.5. Muligheder for hurtig indgriben

Der kan i genopretningsperioden opstå forhold, der kræver hurtige lovindgreb. Et eksempel herpå er midlertidig lukning af fiskerier med øjeblikkelig virkning for at beskytte tætte forekomster af ungfisk.

Det er almindeligt kendt, at det tager lang tid at få en rådsforordning vedtaget. Nødsituationen er allerede ovre og skaden er allerede sket, inden man i EU er blevet enige om at skride til handling. Det går hurtigere med en kommissionsforordning, man stadig ikke hurtigt nok.

Kommissionen er ved at se på mulighederne for "hurtige procedurer", så der hurtigere kan træffes kortsigtede beslutninger.

⁵

KOM(2001) 201 endelig.

5. LEDSAGEFORANSTALTNINGER

5.1. Fremme af relevant forskning

Allerede i de første stadier af udarbejdelsen af genopretningsplanerne stod det klart, at der var store lakuner i de nødvendige oplysninger, og på hvilke områder der var behov for yderligere forskning.

5.1.1. Oplysninger om bestandes udbredelse, fangstsammensætning, gydepladser og ungfiskområder

De foreslåede observationsordninger vil tilvejebringe yderligere oplysninger om fangstsammensætningen i forskellige fiskerier. Disse oplysninger og de data, der indsamles ved den rutinemæssige prøveudtagning og overvågning, skal indsamles i et lettilgængeligt format for at fremme den videre udarbejdelse af genopretningsplaner.

5.1.2. Forbedret selektivitet i fiskeredskaber

Det blev for nylig besluttet, at en lang række fiskeredskabstyper skulle forsynes med kvadratmaskede paneler og/eller rudemaskede paneler med stor maskestørrelse. Ved at forsyne fiskeredskaber med sorteringsvinduer forbedres selektiviteten under visse omstændigheder. BACOMA-systemet, der er udviklet for torsk i Østersøen, tegner i øvrigt lovende.

Disse muligheder og måske andre må undersøges nærmere i andre EU-farvande end Østersøen, navnlig, men ikke udelukkende med torsk og kulmule for øje. Der er specielt behov for yderligere viden om, hvordan man kan forbedre selektiviteten for torsk og/eller kulmule ved at anvende sådanne anordninger, og hvilke følger sådan anvendelse har for arter, der fanges sammen med torsk/kulmule.

Kommissionen agter at samle en gruppe mennesker bestående af redskabsteknikkere, biologer og fiskere (om muligt også deltagere fra Norge) med henblik på at få opstillet et arbejdsprogram, som så bør iværksættes så hurtigt som muligt.

5.1.3. Fastlæggelse af biologiske referencepunkter for genopretningsplanerne

Som anført under punkt 2 i dette dokument bør den foreløbige rådgivning om nordsøtorsken tages op til revision, ligesom der bør indhentes rådgivning om kulmule og torsk i Det Irske Hav og vest for Skotland.

5.2. Markedsforanstaltninger

Kommissionen overvejer, om EU-bestemmelserne i den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter bør justeres, så markedsordningen bedre støtter genopretningsplanerne. Der kan fx være tale om:

- at pålægge producentorganisationerne at opstille fangstplaner for torsk og kulmule, selv om disse arter kun udgør en lille del af deres landinger
- at suspendere interventionsstøtten for alle arter, der er omfattet af en genopretningsplan

- at kræve, at de erhvervsdrivende på salgsstedet angiver den tilladte mindstestørrelse for alle arter, der er omfattet af en genopretningsplan.

5.3. Strukturledsageforanstaltninger

Kommissionen er helt på det rene med, at genopretningsplanerne får alvorlige konsekvenser for fiskerisektoren. Når fiskeriindsatsen begrænses til det halve for en stor del af EU-flåden kan det ikke undgås, at mange mennesker kommer til at miste deres job.

EU stiller via FIUF midler til rådighed for medlemsstaterne, så de kan yde kompensation til dem, der kommer i den situation. Kommissionen mener, at medlemsstaterne på grund af genopretningsplanerne for torsk og kulmule måske bliver nødt til at ændre på deres nationale prioritering med hensyn til, hvad FIUF-midlerne anvendes til. For bedre at kunne klare de sociale og økonomiske virkninger, der følger af genopretningsplanerne, kan medlemsstaterne benytte sig af den fleksibilitet, der er i de eksisterende regionalprogrammer og programmer for menneskelige ressourcer, som får støtte fra strukturfondene i perioden 2000-2006. Der er ingen udsigt til yderligere EU-finansiering til dette formål.

6. NÆSTE SKRIDT

Kommissionen regner med senest i november 2001 at fremlægge forslag til rådsbeslutning om en definitiv genopretningsplan for kulmule og torsk. Med denne tidsplan bliver der mulighed for at indhente videnskabelig rådgivning fra ICES og STECF og for at tage hensyn til resultaterne af de igangværende forsøg med selektivitetsanordninger i visse fiskeredskaber.

Kommissionen agter at afholde konsultationer med medlemsstaterne og fiskerierhvervet om den strategi, der er ridset op i denne meddelelse, for at opnå bredest mulig enighed om, hvilke mål der skal tilstræbes nået med de enkelte tiltag, og for at finde frem til, hvordan eventuelle nye bestemmelser mest praktisk kan gennemføres.

Kommissionen henstiller til medlemsstaterne, at de samarbejder 100% med Kommissionen i forbindelse med indsamling af data, herunder socioøkonomiske data, og håber, at medlemsstaterne også vil være villige til at hjælpe med at tilvejebringe videnskabelig ekspertise under Kommissionens udarbejdelse af forslag, idet denne opgave må prioriteres højt.